

OECD Employment Outlook 2009: Tackling the Jobs Crisis

Summary in Danish

OECD Beskæftigelses Outlook 2009: Hvordan kan jobkrisen takles?

Sammendrag på dansk

- OECD Beskæftigelses Outlook er OECD's årlige rapport om arbejdsmarkedets tilstand og beskæftigelsen på tværs af OECD-området.
- 2009 udgaven koncentrerer sig overvejende om den finansielle og økonomiske krises indvirkning på arbejdsmarkedet.
- Den rapporterer, at arbejdsløsheden er blevet forøget i de fleste OECD-lande, ofte i et uforudset tempo, og at der forventes en yderlige stigning i 2010.
- Den gennemgår, hvordan arbejdsmarkeds- og sociale politikker bedst kan hjælpe arbejdere og husstande med lav indkomst til at klare sig gennem krisen, og samtidig også hjælpe fattige arbejdere og personer med sundhedsproblemer til at bevare et fodfæste på arbejdsmarkedet.

Hvordan kan jobkrisen forhindres i at kaste en lang skygge?

Den finansielle og økonomiske krise er hurtigt blevet til en jobkrise...

Den globale økonomi er midt i den værste finansielle og økonomiske krise i de sidste 50 år med alvorlige konsekvenser for arbejdere og deres familier. Siden den anden halvdel af 2008 er der indtruffet en væsentlig nedgang i output i mange OECD-lande og ikke OECD-lande, hvilket har ført til et skarpt fald i beskæftigelse og en voldsom stigning i arbejdsløshed. Ligesom under tidligere alvorlige økonomiske nedture bærer allerede ugunstigt stillede grupper på arbejdsmarkedet – unge, lavtuddannede, immigranter, etniske minoriteter og heriblandt dem med midlertidige eller atypiske job – den største del af tabene af job.

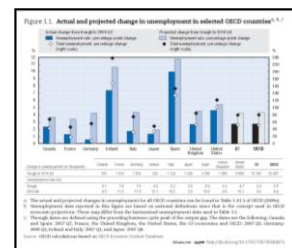
...og de kortsigtede jobudsigter er barske

Der hersker betydelig uvished omkring de kortsigtede udsigter for økonomi og arbejdsmarked. På skrivende tidspunkt tyder det mere og mere på, at det værste kan være overstået og at en opgang er i sigte. Men de kortsigtede udsigter for beskæftigelse er barske. De seneste OECD-prognoser antyder, at væksten i output ikke vil nå op på positive tal før første halvdel af 2010 og at væksten vil være spag indtil slutningen af året. I alle tilfælde vil oprettelsen af job komme noget bagefter enhver bedring af output. Som et resultat heraf forventes OECD arbejdsløshedstallet at fortsætte med at stige i hele året 2010 og nærme sig en ny rekord i efterkrigstiden på 10% (57 millioner arbejdsløse) i årets anden halvdel.

Den cykliske stigning i arbejdsløshed risikerer at blive langvarig med negative indvirkninger på arbejdsmarked og potentielt output

En væsentlig risiko er, at meget af denne store stigning i arbejdsløshed får en strukturel karakter, da mange af de arbejdsløse glider over i langvarig arbejdsløshed eller falder ud af arbejdsstyrken. Dette uønskede fænomen er opstået i mange OECD-lande under tidligere recessioner, hvor arbejdsløshed forblev på et højt niveau sammenlignet med niveauet før krisen, selv efter at outputtet var vendt tilbage til potentielt output, og det tog mange år at få den tilbage til

Figur 1.1 Aktuel og forventet ændring af arbejdsløsheden i udvalgte OECD-lande

niveauet før krisen, hvis det overhovedet lykkedes. Denne vedholdenhed opstår, fordi den langtidsarbejdsløse bliver mindre attraktiv at ansætte for arbejdsgiverne som et resultat af en nedsat menneskelig kapital og en reduceret jobsøgningsaktivitet.

Regeringer har taget skridt for nylig for at takle denne risiko for høj og vedvarende arbejdsløshed

Arbejdsmarkedspolitikker og sociale politikker har en afgørende rolle at spille i forebyggelsen af risikoen for, at den voldsomme stigning i arbejdsløsheden bliver vedvarende, ved at fremme en hurtig genoptagelse af jobsøgende i erhvervslivet og ved at forbedre deres færdigheder, så de kan bevæge sig mod mere produktive job, når opsvinget får fart på. De fleste af de stimuluspakker med skattelettelser, der for nylig blev indført i OECD-landene for at støtte den samlede efterspørgsel, omfatter *supplerende* arbejdsmarkedspolitiske og sociale foranstaltninger for at dæmpe krisens negative indvirkninger på arbejdere og husstande med lav indkomst.

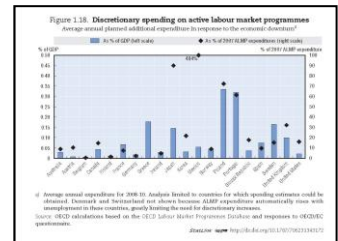
Sikkerhedsnet bliver forstærket...

Den første forsvarslinje er de sociale sikkerhedsnet (arbejdsløshedsunderstøttelse og social bistand), som yder en væsentlig indkomststøtte til arbejdsløse under den økonomiske nedgang. Arbejdsløshedsunderstøttelsen er automatisk trådt til for at holde mange arbejdsløses indkomst oppe, men dækningen af en sådan understøttelse er svag i nogle OECD-lande, især i de lande hvor deltids-, midlertidige og andre "ikke-standard" arbejdere udgør en betydelig del af arbejdsstyrken. Sådanne arbejdere har ofte været de første, der blev afskediget, og de har ret til lavere understøttelse. I et vist antal lande har man anstrengt sig for at udvide dækningen og i visse tilfælde også den maksimale varighed af understøttelsen for at yde et mere effektivt sikkerhedsnet. Sådanne foranstaltninger bør dog planlægges omhyggeligt for at minimere uønskede indvirkninger på arbejdsincitamenter, som kunne forlænge arbejdsløshedsperioden.

...og der bruges midler på aktiv arbejdsmarkedspolitik, men der bør gøres mere

Samtidig hermed har regeringer også bestræbt sig på at øge ressourcer til aktiv arbejdsmarkedspolitik med henblik på at hjælpe jobsøgende til at finde arbejde. De øgede midler til aktiv arbejdsmarkedspolitik er dog ret beskedne i mange lande, når de sammenlignes med de samlede, tilgængelige ressourcer i stimuluspakken med skattelettelser samt jobtabenes størrelsesorden og tempo i den nuværende krise. Det ser ud som en forpasset mulighed. Mens krav om supplerende offentlige udgifter til

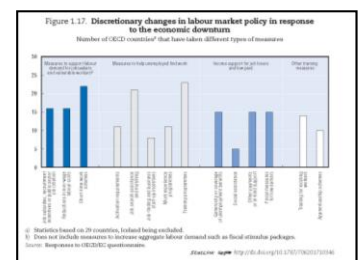
Figur 1.18 Skønsmæssige udgifter til aktive arbejdsmarkedsprogrammer

Tabel 1.6. Gavnildhed i forbindelse med arbejdsløshedsunderstøttelse

Land	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Argentina	10	10	10	10	10	10
Australien	10	10	10	10	10	10
Belgien	10	10	10	10	10	10
Brasilien	10	10	10	10	10	10
Canada	10	10	10	10	10	10
Chile	10	10	10	10	10	10
Cypern	10	10	10	10	10	10
Danmark	10	10	10	10	10	10
Frankrig	10	10	10	10	10	10
Tyskland	10	10	10	10	10	10
Italien	10	10	10	10	10	10
Japan	10	10	10	10	10	10
Landnær	10	10	10	10	10	10
Mexiko	10	10	10	10	10	10
Nederlandene	10	10	10	10	10	10
Norge	10	10	10	10	10	10
Polen	10	10	10	10	10	10
Portugal	10	10	10	10	10	10
Republikken Korea	10	10	10	10	10	10
Slovakiet	10	10	10	10	10	10
Slovenien	10	10	10	10	10	10
Spanien	10	10	10	10	10	10
Sverige	10	10	10	10	10	10
Svejske	10	10	10	10	10	10
Turkiet	10	10	10	10	10	10
USA	10	10	10	10	10	10
UK	10	10	10	10	10	10
USA (inkl. Puerto Rico)	10	10	10	10	10	10
Østrig	10	10	10	10	10	10
Gennemsnit	10	10	10	10	10	10

Figur 1.17 Skønsmæssige ændringer i arbejdsmarkedspolitik som svar på den økonomiske nedgang

arbejdsmarkedspolitikker skal tage hensyn til, at offentlige midler står over for voksende restriktioner i mange lande på grund af den aktuelle og den forventede forøgelse af offentlig gæld, så kan de retfærdiggøres med omkostnings-effektive argumenter. På dette område ved vi nu meget om, hvad der fungerer og hvad der ikke fungerer. Desuden sætter dette Outlook fokus på en ny OECD-forskning, som viser, hvordan sammensætningen af udgifterne til aktiv arbejdsmarkedspolitik bør variere med cyklussen for at optimere effektiviteten.

Effektive serviceydelser i forbindelse med genbeskæftigelse kan gøre en virkelig forskel for at takle høj og vedvarende arbejdsløshed...

En nøgleprioritet er at yde effektiv service i forbindelse med beskæftigelse til en hurtigvoksende pulje med jobsøgende og sikre, at de mest udsatte af dem ikke mister kontakten med arbejdsmarkedet og glider over i langtidsledighed. Mange lande kan regne med gode fremskridt i løbet af det sidste årti, hvad angår en vellykket implementering af strategier med aktivering/gensidig forpligtelse, hvor det til gengæld for understøttelse og serviceydelser i forbindelse med beskæftigelse kræves, at modtagerne skal deltage i jobsøgning, træning eller beskæftigelsesprogrammer, som er styrket af trusler om sanktioner i forbindelse med understøttelse.

Det vil være vigtigt at bygge videre på denne succes og ikke smide fremgangsmåden med aktivering bort, blot fordi der er færre ledige job, som jobsøgende kan blive henvist til. Metoden med aktivering har derimod brug for nogle ændringer efter forholdene med dyb recession. Det er væsentligt at bevare basal hjælp til jobsøgning under hele nedturen. Selv i en dyb recession oprettes der mange job af firmaer, som er i stand til at udnytte nye markedsmuligheder, og serviceydelser i forbindelse med beskæftigelse kan spille en afgørende rolle ved hurtigt at hjælpe med at besætte disse ledige stillinger.

...men der bør være en vis ændring mod en "træn-først" metode

Samtidig hermed antyder OECD-forskningen, at det ville være klogt at føre fokuset og ressourcerne bag ved aktiveringen lidt væk fra "arbejd-først" metoden, som havde tendens til at være dominerende før krisen, og over mod en "træn-først" metode for ledige med høj risiko for langvarig arbejdsløshed. Dette er sandsynligvis særlig vigtigt på indeværende tidspunkt, eftersom den globale, økonomiske krise accelererer strukturelle justeringer i OECD-landene og foranstaltninger, som bidrager til at skabe udvikling af færdigheder og træning, kan spille en vigtig rolle for at sikre, at arbejderne er veludrustede med velegnede færdigheder til nye job, der kommer frem.

Foranstaltninger for at støtte efterspørgslen efter arbejdskraft kan også være en hjælp, hvis de er målrettede og midlertidige

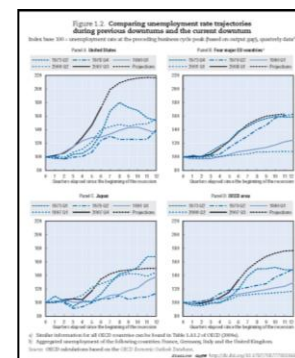
Under recessionen er firmaer blevet slået ud af en total mangel på efterspørgsel og et større kreditsammenbrud, hvilket har resulteret i massive afskedigelser. Mange OECD-lande har indført eller øget støtteordninger, som ansporer firmaer til at bevare eller ansætte medarbejdere (*f.eks.* arbejdsordninger med nedsat tid, støtte til ansættelse, nedskæringer i sociale sikringsbidrag, etc.). På kort sigt spiller disse støtteordninger en positiv rolle ved at styrke efterspørgslen af arbejdskraft. Men de er tidligere ofte blevet plaget af høje dødvægtsomkostninger. For at minimere disse omkostninger er det vigtigt, at disse ordninger er *midlertidige* og *specifikt rettet* mod firmaer for hvem efterspørgslen kun er kriseramet midlertidigt og mod arbejdere med høj risiko for langvarig arbejdsløshed. Uden disse nøgleegenskaber er der en signifikant risiko for, at disse ordninger ikke kun vil være mindre effektive til at beskytte job, men at de også vil blive til en hindring for opgang ved at bremse den nødvendige omfordeling af arbejdere fra firmaer i tilbagegang til firmaer i fremgang.

Dette års Beskæftigelses Outlook ser også på processen med oprettelse og destruktion af job ligesom arbejdernes mobilitet, og det evaluerer deres indvirkning på væksten i produktivitet. Desuden giver Beskæftigelses Outlook en dybtgående analyse af fattigdom på trods af arbejde og af hvordan politikker kan fremme arbejdsincitament for personer med lave indtjeningsmuligheder, som også bidrager til deres familiers levestandard. Det gennemgår også tendenser for ydelser i forbindelse med sygdom og invaliditet og analyserer politikker, som kan favorisere, at arbejdsmarkedet omfatter personer med sundhedsproblemer.

Jobkrisen: Hvad er implikationerne for beskæftigelse og socialpolitik?

Det er nødvendigt, at regeringerne reagerer energisk for at begrænse de sociale og økonomiske omkostninger af den nuværende økonomiske krise og jobkrisen. En første prioritet er at sikre, at indkomststøtten til arbejdsløse og andre arbejdere, som har brug for det, er velegnet og tilgængelig. Midlertidige udvidelser af varigheden af arbejdsløshedsunderstøttelse eller dækningen af ikke-standard arbejdere kan være ønskelig i nogle lande, på betingelse af at incitamentet til at finde et nyt job ikke er svækket. En anden prioritet er at øge effektive, aktive arbejdsmarkedspolitikker for at yde et større antal jobsøgende den nødvendige hjælp til at finde en ny beskæftigelse og minimere ophobningen af langvarig arbejdsløshed. Der bør bevares en basal hjælp til jobsøgning under hele nedgangen, men det kan være

Figur 1.2 Sammenligning af kurver for arbejdsløshedstal under tidligere nedgange og den nuværende nedgang.

nødvendigt at lægge større vægt på træning, tilskud til ansættelse og støtte til praktikforløb for at sikre, at mere ugunstigt stillede jobsøgende ikke kobles fra arbejdsmarkedet. Det er også vigtigt at bevare et effektivt udbud af arbejdskraft til den økonomiske opgang og således modstå fristelsen til at åbne overgange til tidlig pension eller invaliditetsydelse.

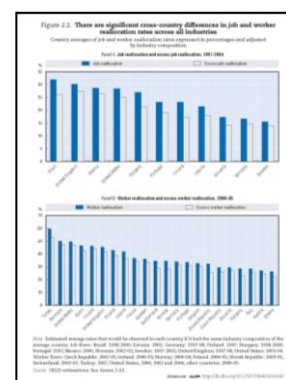
Hvordan formes job og medarbejderstrømninger af karakteristika for brancher, firmaer og medarbejdere?

Der oprettes konstant nye firmaer, selv i nedgangsperioder, mens eksisterende firmaer bliver større, mindre eller lukker. I denne proces skabes der mange job og der ansættes medarbejdere; samtidig hermed bliver der nedlagt mange stillinger, og medarbejdere forlader deres arbejdsgivere. Materiale fra internationalt harmoniserede data om brutto jobstrømninger (dvs. firmaernes oprettelse og nedlægnings af job) og brutto medarbejderstrømninger (dvs. ansættelser og ophør) antyder, at der hvert år oprettes og/eller nedlægges over 20% af jobbene i gennemsnit i OECD-landene, og omkring en tredjedel af alle medarbejdere ansættes og/eller forlader deres arbejdsgiver. Job- og medarbejderstrømninger er dog bemærkelsesværdigt forskellige på tværs af lande, brancher og type medarbejdere. I lande som f.eks. USA og det Forenede Kongerige er brutto job- og medarbejderstrømninger næsten dobbelt så stor som i de fleste kontinentale, europæiske lande. Omfordelingsprocessen viser sig at forøge produktiviteten: nedlæggelse af job er større i ældre, mindre effektive firmaer og oprettelse af job er større i unge, mere effektive firmaer i de fleste lande.

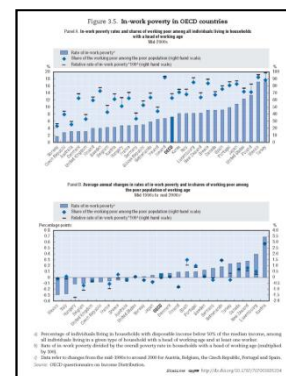
Er arbejde den bedste modgift mod fattigdom?

Beskæftigelse reducerer betydeligt risikoen for fattigdom men løser ikke alle problemer. I gennemsnit i OECD-området er 7% af de mennesker, som lever i husstande med mindst én arbejder, fattige. Og mens fattigdom på trods af arbejde ofte er forbundet med utilstrækkelig arbejdsdeltagelse på grund af meget kort deltidsarbejde eller meget korte beskæftigelsesperioder i løbet af året, så er der andre vigtige faktorer på spil. Især er fattigdomstal højere for familier med børn. I denne henseende spiller sociale overførsler en nøglerolle, præcis fordi de kan rettes mod de mest sårbare husstande: i gennemsnit i OECD-området reducerer de fattigdomstallet på trods af arbejde med næsten halvdelen. Blandt disse overførsler kan støtteordninger med arbejde være særlig effektive, hvis de er veludtænkte og kombineret med en bindende mindsteløn – ved lov eller fælles aftaler – sat til et beskedent niveau. På den anden side, eftersom risikoen for fattigdom på trods af arbejde er meget mindre forbundet med timeløn end med arbejdstid, beskæftigelsens varighed eller husstandens sammensætning, så er mindstelønnen i og for sig ikke så effektiv til at afbøde fattigdom på trods af arbejde.

Figur 2.2
Der findes signifikante forskelle mellem landene, hvad angår omfordelingstal for job og arbejdere på tværs af alle brancher

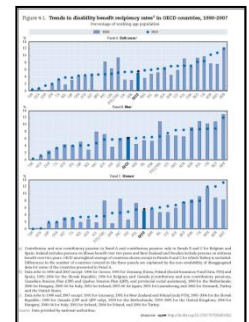
Figur 3.5
Fattigdom på trods af arbejde i OECD-lande

Overgange til (og fra) invaliditetsydelse: evaluering af politikkers rolle og de individuelle omstændigheder

Tallet for modtagere af invaliditetsydelse er blevet forøget i de fleste OECD-lande, især blandt kvinder, unge voksne og personer med mentale sundhedsproblemer. Mens sundhedsproblemer forekommer at være vigtige drivkræfter for tilgang til invaliditetsydelse, så har andre personlige og arbejdsrelaterede faktorer betydning for både bevarelse af medarbejdere og overgang til invaliditetsydelse. Tallet for modtagere af invaliditetsydelse varierer også på tværs af landene, til dels på grund af forskellige økonomiske forhold og arbejdsmarkedsforhold, men hovedsageligt på grund af store forskelle i invaliditetspolitik. Nye OECD-indikatorer for invaliditetspolitik afslører ganske rigtigt en forskellighed, både hvad angår invaliditetspolitikens gavmilde aspekter og komponenter vedrørende integration i erhvervslivet. Samtidig hermed har de fleste lande strammet adgang til ydelser i løbet af det sidste årti og forbedret integration i erhvervslivet. Dette er en lovende udvikling, fordi det er blevet påvist, at mere gavmilde invaliditetspolitikker er forbundet med et større antal modtagere, hvorimod mere omfattende beskæftigelses- og rehabiliteringsprogrammer er forbundet med et lavere tal for modtagere.

Figur 4.1
Tendenser for tallet for modtagere af invaliditetsydelse i OECD-lande, 1990-2007

© OECD 2009

Dette sammendrag er ikke en officiel OECD oversættelse.

Reproduktion af dette sammendrag er kun tilladt på betingelse af, at OECD copyright og titel på den originale publikation nævnes.

Sammendrag på flere sprog er oversatte uddrag af OECD publikationer, der oprindeligt blev publiceret på engelsk og fransk..

De er gratis tilgængelige på OECD Online Bookshop www.oecd.org/bookshop/

For yderligere oplysninger kan man kontakte afdelingen OECD Rettigheder og Oversættelser, Direktoratet for Offentlige Anliggender og Kommunikation på: rights@oecd.org eller pr. fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Besøg vores website www.oecd.org/rights/

